МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА ПРОГРАМА

МАСАЖА

II година

ЗДРАВСТВЕНА СТРУКА

физиотерапевтски техничар

Скопје, 2006 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: *МАСАЖА*

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: *физиотерапевтски техничар*

1.2.2. Струка: *здравствена*

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Предмет карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. *Втора година*

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

Задолжителен предмет

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по ***масажа*** ученикот стекнува знаења и се оспособува:

- да изведува масажа во неговата идна професионална дејност;
- да го познава физиолошкото дејство на масажата;
- да ја објаснува масажата како терапија со индикации и контраиндикации;
- да разликува одделни видови масажи;
- да ги познава со апаратите за изведување на масажа;
- да ги познава ефектите од примената на одделен вид масажа;
- да воспоставува врска меѓу масажата и другите видови на терапија и лекување.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно совладување на зацртаните цели, потребни се предзнаења од наставните предмети анатомија, физиологија, хигиена со здравствено воспитување и биологија изучувани во прва година.

4.ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС
4.1. Структурирање на содржините за учење

Подрачје 1: ОПШТ ДЕЛ

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1.ФИЗИОЛОШКО ДЕЈСТВО НА МАСАЖАТА ВРЗ ОРГАНИЗМОТ	**10**	***Ученикот***: - да го **објаснува** предметот и значењето на масажата како терапија; историскиот развој на масажата и поделбата на масажата според дејството на различните системи; - да **познава:** механичка дразба, физиолошко дејство и рефлексно дејство на масажата врз организмот; основните физиолошки дејства на масажата на одделни системи (кожата, кардиоваску-ларниот систем, скелетната мускулатура и зглобовите и нервниот систем); ефектите од масажата на	*Демонстрирање на:* - слајдови и фотографии; - шематски приказ на: класификација на масажата.	*Физиологија*: Физиологија на одделните системи (кожата, кардио-васкуларниот систем, скелетна мускулатура и зглобовите и нервниот систем).

		одделните системи; ефекти од несоодветна примена на масажата; одделни состојби на организмот за примена на масажа; - да **стекнува** етички норми како мотив во извршувањето на професионалната работа.		
Тематски целини	**Број на часови**	**Конкретни цели**	**Дидактички насоки**	**Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите**
3. КЛАСИФИКАЦИЈА НА МАСАЖАТА	**18**	***Ученикот*:** - да **набројува** видови на масажа според интензитетот на нејзиното применување, како и зафаќање на разни слоеви на телото (мазнење, триење, гмечење и вибрација); индикации и контраиндикации за примена на одделен вид на масажа; - да **познава**:	*Демонстрирање* на видеоснимка од одделни видови на масажа; слики или снимки од последици од несоодветен начин на вршење на масажа.	*Хигиена со здравствено воспитување;* тематска целина: Комунална хигиена

		постапка за изведување на одделен вид масажа; интензитетот на сила со кој се изведува соодветната масажа; правецот на изведување на масажата; физиолошкото дејство на одделен вид на масажа на организмот; основни и споредни зафати за изведување на одделни видови масажа и комбинацијата на масажата со други физикални постапки (масажа со: термотерапија, светлинска терапија, хидротерапија и електротерапија); - да **разликува** несакани ефекти од одделен вид на масажа.	- *Симулирање* на масажа на фантом. - *Работа во парови*: спроведување на одделни видови на масажа	

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
4. УСЛОВИ ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА МАСАЖА И АПАРАТИ ЗА МАСАЖА	**8**	***Ученикот:*** - да ги **познава:** просторните услови за изведување на масажата и условите што треба да ги исполнуваат пациентот и масерот; апаратите и принципот на работа и техниките на воочување на промените на телото кај пациентот за време на масажата; - да ги **набројува** контактните средства (масти, лосиони, пудер, креми и др.) за спроведување на масажата; - да ги **потенцира** предностите и недостатоците од примената на конкретни апарати за масажа.	*Демонстрирање на:* - слики, видеоснимки и слично за просторија за изведување на масажа, опрема и распоред на инвентарот; - апарати за масажа или фотографии; - фотографии, слики и сл. на пациенти со последици од несоодветно користење на апарати за масажа. *Презентирање* на принцип на работа на апарати за масажа.	*Основи на нега:* простор и опрема на болничка просторија.

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
5. СПОРТСКА И КОЗМЕТИЧКА МАСАЖА	**10**	*Ученикот треба:* - да ги **познава:** основните карактеристики на козметичката и на спортската масажа и физиолошките ефекти од нив; видовите на масажа кои се користат кај спортистите (мазнење и триење) и обележјата на масажата пред и по тренингот: начинот на изведување на масажата кај спортистите; редоследот во масирање на одделни делови од телото; - да ги **објаснува** несаканите промени на телото кај пациентот за време на масажата.	*Демонстрирање* на: - видеоматеријали и графички прилози. - Венов дијаграм: обележја на масажа пред и масажа по тренингот.	*Хигиена и здравствено воспитување*

Подрачје 2: СПЕЦИЈАЛЕН ДЕЛ

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. МАСАЖА НА ОДДЕЛНИ ДЕЛОВИ НА ТЕЛОТО	**14**	***Ученикот:*** - да го **познава:** редоследот на спроведување на масажата на делови на телото: нога (стапало, скочен зглоб, потколеница, колено, натколе-ница, колкови и глутеална регија); рака (шака, подлактица, лакт, надлактица и рамо); зафатите за изведување на масажа и правецот на движење на рацете; контактни средства за масирање дел на телото: анатомска градба (мускули, крвни и лимфни садови и нерви); - да ги **набројува** видовите на масажа кои се користат за одделни делови (екстремитети глава, граден кош, абдомен, грб); - да го **поврзува** видот на	*Демонстрирање* на: - видеоматеријали и графички прилози; - анатомски модели.	*Анатомија:* Анатомија на одделните делови на телото.

		масажата со зафатот при масажата.		
Тематски целини	**Број на часови**	**Конкретни цели**	**Дидактички насоки**	**Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите**
2. МАСАЖА ПРИ ОДДЕЛНИ ВИДОВИ НА ЗАБОЛУВАЊА	**12**	***Ученикот:*** - да ги **познава:** основните симптоми на заболувањата при: хируршки и трауматолошки состојби; повреда на меките ткива; болести на нервниот, кардиоваскуларниот и респираторниот систем; ампутација на дел од телото; начините и зафатите за изведување на масажата и правецот на движење на рацете при масирањето; индикации и контраиндикации за масирање при одделни видови заболувања; - да ги **набројува** промените кои не се физиолошки, на делот од телото што се масира (оток, тумурозна формација, црвенило, оштетена кожа, зголемени	*Демонстрирање* на видео-материјали и графички прилози.	

		лимфни јазли, проширени површни крвни садови).		

4.2. Наставни методи и активности на учење

Според зацртаните цели на наставната програма по ***масажа*** наставата ќе се реализира преку: насочена дискусија, демонстрација, учење преку сопствено откривање, предавање, објаснување и др.

Активности на ученикот: слуша, прибележува, набљудува, покажува, применува, објаснува, поставува прашања, самостјно открива, дискутира.

Активности на наставникот: планира, организира, демонстрира, објаснува, дава инструкции, поставува прашања.

4.3. Организација и реализација на наставата

Наставниот предмет е застапен со 2 часа неделно во две полугодија. Наставата од овој предмет треба да биде во корелација со наставата по предметот практична настава, во сегментот во кој се застапени практични вежби и активности од предметот.

4.4.Наставни средства и помагала

Ефикасноста на реализацијата на содржините по наставната програма е условена со користење на компјутер, графоскоп, слики, шеми постери, фантоми, апарати за масажа и други нагледни средства.

За поуспешно совладување на целите на наставната програма се користи соодветна литература, и тоа:

- учебник по наставниот предмет;
- наставен материјал подготвен од страна на наставникот;
- дополнителна литература за наставниците;
- стручна литература од областа на физиотерапијата и масажата;
- кодексот на етика на здравствените работници;
- литература од областа на дидактиката.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши континуирано во текот на целата учебна година, усмено и писмено преку тестови на знаења. Во едно полугодие, ученикот треба да има најмалку две (2) оценки. Оценувањето е јавно. За учениците кои не ја совладале програмата, ќе се постапи според законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Покрај условите пропишани со Законот за средно образование, наставникот треба да ги поседува следниве персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е физички и психички здрав, да нема говорни мани, да е комуникативен, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен и подготвен за примена на иновациите во воспитно – образовната работа.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по предметот ја реализираат кадри со завршени студии по:

- медицина – специјалистички студии по физикална медицина и рехабилитација;
- медицина

Наставнците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор и опрема

За реализација на предвидените активности во програмата ќе се користи специјализирана училница – кабинет, опремена со наставни средства и помагала согласно Нормативот.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА ПРОГРАМАТА

7.1. Датум на изработка: мај 2006 година

7.2. Состав на работната група

1. Д-р Велика Лабачевска, Завод за физикална медицина и рехабилитација, Скопје
2. Гордана Донева Атанасоска, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје
3. Д-р Јулија Бужаровска, ЗО- ординација „Вива“ - Скопје
4. Советници од Секторот за стручно образование и обука

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2006 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по предметот **МАСАЖА** ја одобри министерот за образование и наука со решение број 07. 3851 од29. 06. 2006 година.